

Noget for noget

Februar 2004
Regeringen

Noget for noget

Februar 2004
Regeringen

Forord

Borgere, virksomheder og institutioner, der yder en ekstraordinær indsats, skal påskønnes. Ikke vikles ind i regler.

Mange yder et stort arbejde og mødes med taknemmelighed fra de mennesker, som har nydt godt af deres indsats. Men vi skal blive bedre til også fra samfundets side at påskønne deres indsats og derved opfordre andre til at følge det gode eksempel.

Vi skal påskønne dem, der gør sig umage og præsterer noget ud over det sædvanlige. De, der yder en særlig indsats for det danske samfund, og som gør en ekstra indsats for fx arbejdsmiljø, for miljø og for at integrere nydanskerne. De skal motiveres, roses og præmieres. De, der gør en forskel, skal opleve en forskel.

Vi kalder princippet "noget for noget".

"Noget for noget" handler om at gøre op med konsekvensløsheden uden at dræbe ildsjælene og uden at sætte egoisme i system. Vi ønsker ikke et kynisk samfund, hvor man kun giver, hvis man får noget igen. Men vi lever i dag i et samfund, hvor det i mange situationer er ligegyldigt, om man bare lige skraber sig igennem, eller om man virkelig sætter sig op og skaber noget stort og banebrydende. Derfor skal vi påskønne og belønne dem, der gør en forskel.

"Noget for noget" kan også være en sanktion over for dem, der blæser på de fælles regler. Fx ved forurening, dårligt arbejdsmiljø, uforsvarlig omgang med fødevarer, vold eller anden kriminalitet. Der findes allerede en lang række sanktioner for dem, der ikke vil leve op til samfundets krav og lovens ord. Derfor handler dette oplæg i høj grad om, hvordan man kan belønne dem, der kan og vil. Samtidig kan vi med gode eksempler vise vejen for dem, der vil, men ikke kan.

Tiden er kommet til, at vi i højere grad påskønner den ekstraordinære indsats, som er med til at få samfundet til at hænge godt sammen, og til, at vi i højere grad siger fra, når de fælles regler ikke respekteres.

1. Formålet med "noget for noget"

"Noget for noget"-princippet bygger på tillid til borgere og virksomheder. Tillid til, at de er bevidste om deres ansvar – ikke blot over for sig selv, men også over for samfundet.

Formålet er **for det første** at synliggøre det ansvar i forhold til borgere og virksomheder. "Noget for noget" vil i en lang række situationer kunne være med til at synliggøre, at både den enkelte og samfundet kan have fordel af en bestemt adfærd.

Derfor skal vi belønne dem, der kan og vil. Som et eksempel kan nævnes et af regeringens allerførste initiativer, nemlig at give ekstra midler til sygehusene. Amterne får flere penge, men skal til gengæld også levere flere behandlinger. De, der yder den største indsats og leverer flest behandlinger, får også flest penge. Initiativet er nærmere beskrevet nedenfor.

Det kunne også være præmiering af forskningsledere, der udøver målrettet talentpleje blandt unge forskere og tiltrækker udenlandske topforskere.

Resultatet skulle gerne være, at vi med forskellige incitamenter ændrer borgernes og virksomhedernes adfærd, så vi hver især øger vores indsats.

Dermed kan vi – **for det andet** – frigøre ressourcer til i højere grad at tage os af de borgere og virksomheder, som ikke lever op til lovens krav. Når flere virksomheder og borgere yder en ekstra indsats og har orden i sagerne, kan vi lempe kontrollen med dem og i stedet sætte ind dér, hvor der mest er brug for det. Den tankegang er fx omdrejningspunktet i den nye arbejdsmiljøreform: De virksomheder, der gør en indsats for arbejdsmiljøet, slipper mest muligt for kontrol og rådgivningspligt. På den måde frigøres der ressourcer til at tage sig af de virksomheder, som sjusker med arbejdsmiljøet.

For det tredje får vi sat fokus på de gode eksempler, sat lys på foregangs-virksomheder og synliggjort, hvad der skal til for at nå de gode resultater. På den måde kan "noget for noget" være med til at

vide vejen for de borgere og virksomheder, der gerne vil, men ikke ved, hvordan de skal gøre.

Kort sagt: Med "noget for noget" belønner samfundet dem, der kan og vil. Straffer dem, der kan, men ikke vil. Og hjælper dem, der vil, men ikke kan.

Med ret følger pligt

Beskæftigelsespolitikken er et eksempel på et område, hvor princippet om "noget for noget" allerede er delvist implementeret i form af rettigheder og pligter, men hvor der stadig er brug for nye incitamenter, hvis vi skal skabe en situation, hvor det kan betale sig at forsørge sig selv.

Det gælder også på integrationsområdet. De alt for mange indvandrere, der ikke får en uddannelse, skal have flere tilbud, og barrierer skal fjernes. Men til gengæld skal pengestrømmen i form af kontanthjælp standse i samme sekund, tilbuddene vrages eller forsvindes.

Opgør med "det er ligegyldigt, hvad jeg gør"-mentaliteten

Det er dræbende for ansvarligheden og viljen til at yde sit ypperste, hvis det ikke påskønnes, når borgere og virksomheder gør noget ekstraordinært. Og hvis det ikke har konsekvenser, når de opfører sig uansvarligt. Derfor skal samfundet støtte op om de virksomheder, kommuner og borgere, som yder en særlig indsats til glæde for os alle. Omvendt skal hammeren falde over for de virksomheder, kommuner og borgere, der har en adfærd, som belaster andre eller samfundet som helhed.

"Noget for noget"-princippet er således et opgør med det konsekvensløse samfund. Et opgør med "det er ligegyldigt, hvad jeg gør"-mentaliteten.

Alting er ikke lige gyldigt og dermed ligegyldigt.

Eksemplerne på, at samfundet ikke påskønner borgere og virksomheder, der yder noget ekstraordinært, er mange. I nogle tilfælde er den ekstraordinære indsats ligefrem blevet forsuret af offentlig regulering.

Det gælder det frivillige arbejde. Som da det offentlige fx krævede, at man skulle på kursus for som frivillig at kunne sælge pølser ved sportsarrangementer.

Det gælder de socialt og samfundsansvarlige virksomheder. Som fx de virksomheder, der valgte at betale for, at deres medarbejdere kunne blive behandlet hurtigere på et privathospital, så virksomhedens produktion ikke blev unødigt forstyrret. Til trods for, at det ikke alene kom virksomheden og den enkelte medarbejder til gode, men også mindskede belastningen af det offentlige sygehusvæsen og øgede skattegrundlaget, blev medarbejderne beskattet af behandlingen. En regning, som virksomhederne dækkede oven i behandlingsudgifterne.

2. Grænser for "noget for noget"

For at opfylde formålet med "noget for noget" skal borgere og virksomheder let kunne forholde sig til princippet. Statens rolle i forhold til et "noget for noget"-princip er derfor at sikre en klar, præcis og let forståelig lovgivning. Borgere og virksomheder skal kunne forudsige konsekvenserne af deres handlinger.

"Noget for noget" handler imidlertid ikke om at markedsføre eller sætte kroner og øre på den enkeltes ansvar over for fællesskabet. "Noget for noget" handler heller ikke om at prisfastsætte ansvaret for det samfund og miljø, vi efterlader til næste generation. Vi skal ikke ende i den situation, at samfundet nærmest pr. automatik belønner borgere og virksomheder for at overholde landets love og regler. Det er et skråplan, som man kan se eksempler på i andre lande. Fx i England, hvor skoleeleverne belønnes med billetter til fodboldkampe og gratis telefonkort til deres mobiltelefoner, hvis de lader være med at pjække. Eller i Sverige, hvor en folkeskole belønner eleverne med 500 svenske kroner for fire uger uden pjæk. I et samfund med undervisningspligt skal man ikke belønne de elever, der møder i skole, som de skal. Man skal i stedet sige fra over for de elever, som ser stort på reglerne og pjækker fra skole. Det skal have konsekvenser at forsømme. Det gælder både mødepligt og afleveringsfrister.

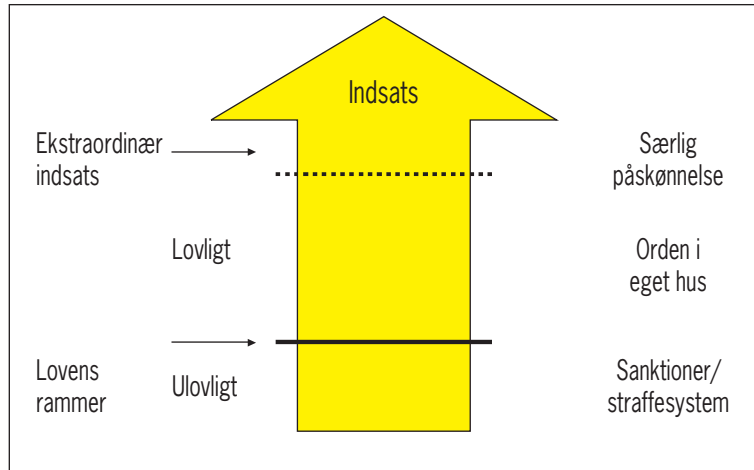
Vi skal øge vores fælles formåen

Omvendt skal man også erkende, at mange love og regler blot fortæller, hvad den enkelte som minimum er forpligtet til at gøre. Lovgivningen efterlader så at sige et spillerum for dem, der vil gøre det bedre end minimumskravet. I en "noget for noget"-sammenhæng betyder det ikke, at de, der overholder reglerne og gør, hvad de skal, skal påskønnes – det skal i stedet de, som gør langt mere, end lovene og reglerne foreskriver.

Tag fx sprogcentrene eller andre udbydere, som skal lære udlændinge dansk. Selv om de opfylder diverse regler og bekendtgørelser, er der ingen garanti for, at eleverne kan tale og forstå dansk, når de forlader skolen. Her har man indført et "noget for noget"-princip, således at udbydere af danskundervisning løbende får betaling for

de dansk kundskaber, kursisterne opnår gennem forløbet. På den måde sikrer man, at skolerne lægger sig i selen og fokuserer på målet med deres indsats, nemlig at udlændinge lærer at tale og skrive dansk. Også kommunerne præmieres for en ekstra indsats. Kommunen får et statsligt resultattilskud på 20.000 kr., når den sidste danskprøve er bestået, og 30.000 kr. oveni, når personen har været i ustøttet beskæftigelse i seks måneder.

Tankegangen er illustreret i figur 1: Lovgivningens spillerum

Tillid belønnes med tillid

Omvendt skal borgere og virksomheder, der gør, hvad de skal, og ikke ligger andre til last, heller ikke mødes med samme mistillid i form af fx kontrol og gebyrer, som borgere og virksomheder, der ikke har orden i sagerne. De skal i stedet kunne opnå fx længere frister og flere frihedsgrader.

Virksomheder, der selv yder en stor indsats og har helt styr på miljøforholdene, kontrolleres mindre, og deres egen indsats indruges i kontrolindsatsen.

Der er undtagelser, der bekræfter reglen om kun at belønne den ekstraordinære indsats. For man kan ikke se bort fra, at der er en række love og regler, som det er meget vanskeligt at håndhæve. I de situationer kan der være fornuft i at belønne folk for at overholde

reglerne. Det gælder fx reglerne for afviste asylansøgere. De skal forlade landet. Der er imidlertid en lang række tilfælde, hvor det ikke sker. Derfor har regeringen gennemført en ordning, som belønner afviste asylansøgere, hvis de frivilligt og hurtigt rejser ud af landet. Her er der tale om, at man belønner folk for at overholde reglerne, fordi det er den eneste måde, hvorpå man kan fremme intentionerne med reglerne.

"Noget for noget" handler altså ikke bare om rettigheder og pligter. "Noget for noget" rækker videre. Det handler om at gøre op med konsekvensløsheden uden at sætte egoismen i system. Vi skal påskønne, når borgerne gør en positiv forskel. Og vi skal lægge afstand til og sanktionere, når borgerne gør en negativ forskel.

3. Elementerne i "noget for noget"

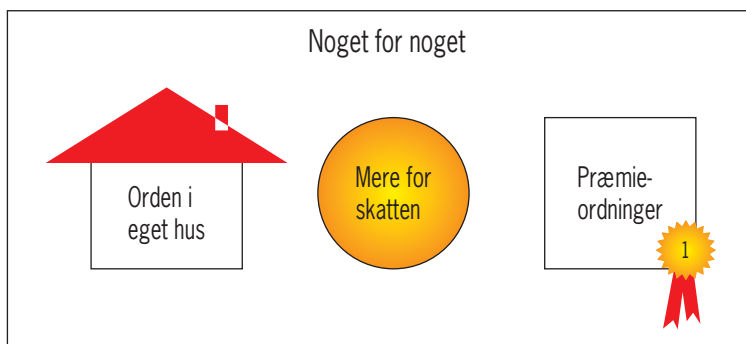
"Noget for noget" skal anvendes i de situationer, hvor man ved at påskønne og/eller sanktionere den enkelte borger eller virksomhed – offentlig som privat – opnår, at de politiske intentioner med lovgivningen fremmes. Det drejer sig om følgende sammenhænge:

For det første i forhold til borgere og virksomheder med **orden i eget hus**. Ved at give nogle fordele til dem, som passer deres ting, kan der frigøres ressourcer til at tage fat i og straffe dem, som har uorden i eget hus, som ikke lever op til lovens krav, eller som fifler med systemet. De frigjorte ressourcer kan også anvendes til at hjælpe dem, som gerne vil, men ikke ved hvordan.

For det andet i forhold til offentlige virksomheder og institutioner, hvor man med fordel kan påskønne virksomheder eller institutioner, som leverer en ekstraordinær indsats og bemærkelsesværdigt gode resultater. Formålet er at sikre, at vi får **mere for skatten**.

For det tredje i forhold til borgere og virksomheder, som gør en særlig indsats og opnår enestående resultater, som rækker langt ud over det sædvanlige. Dem kan man belønne med **præmieordninger**, hvor de belønnes økonomisk eller får nogle særligt gunstige vilkår. Man kan også udmærket tænke sig, at nogle præmieordninger konstrueres symmetrisk, så det samtidig også koster at opføre sig dumt.

De tre elementer i "noget for noget"-princippet er illustreret i figur 2:

A. Orden i eget hus

Idéen med at belønne virksomheder med orden i eget hus og straffe virksomheder med uorden kan med fordel bruges i alle de sammenhænge, hvor det offentlige optræder som myndighed med kontrolopgaver. Det gælder blandt andet på beskæftigelsesområdet, fødevarerområdet, miljøområdet, skatteområdet, økonomi- og erhvervsområdet.

Frihed under ansvar

Belønningen kan være af forskellig karakter. Lige fra fravær af sanktioner, mindre kontrol til større frihed og mere fleksibilitet. Konkret kunne man tænke sig fritagelse for gebyr, længere tidsfrister og hurtigere sagsbehandling. Omvendt kan man sanktionere virksomheder med uorden i eget hus ved at mindske deres frihedsgrader, udstede bøder eller pålægge dem særlige krav. I regeringens nye arbejdsmiljøreform belønnes virksomheder med et godt arbejdsmiljø med mindst mulig kontrol, mens de virksomheder, som sjusker med arbejdsmiljøet, bliver pålagt at søge rådgivning.

At give særlige fordele til virksomheder med orden i eget hus bryder med princippet om, at vi ikke skal belønne borgere og virksomheder, der blot lever op til lovens krav. Når der alligevel i nogle tilfælde lægges op til at gøre det, hænger det sammen med, at myndighederne på den måde kan få frigjort ressourcer, som med stor fordel kan bruges på de virksomheder, som ikke har orden i sagerne. Gevinsten for virksomhederne er, at de slipper for bøvlg og bureaukrati. Gevinsten for samfundet er, at flere frivilligt lever op til lovens krav og intentioner, og at myndighederne med deres kontrolindsats får fat i flere af dem, som ikke lever op til reglerne.

Nedenfor er der fra Skatteministeriet hentet eksempler på, hvordan "noget for noget" kan anvendes til at påskønne virksomheder, der udviser fornuftig adfærd og har orden i eget hus.

Respekt for andres tid

Fornuftig adfærd handler også om at have respekt for andres tid. Hvis man uden grund og varsel udebliver fra en aftale med sygehuset, sagsbehandleren eller et retsmøde, går kostbare ressourcer tabt, som kunne være brugt på andre patienter og klienter. Ved at sanktionere borgere og virksomheder, der uden grund og varsel

udebliver fra aftaler med offentlige myndigheder, sender man et signal om, at det koster samfundet penge, når kostbar tid går til spilde med at vente på folk, som aldrig dukker op. Sådanne ordninger kendes allerede fra Statens Bilinspektion, hvor man skal betale halvdelen af udgifterne, hvis man udebliver fra et aftalt syn.

Omvendt skal det offentlige også have respekt for borgernes tid. Ikke alt kan planlægges, men hvor det er muligt, skal det offentlige tilrettelægge sit arbejde, så borgerne ikke går forgæves eller venter unødigt.

Skatteministeriet

De fleste virksomheder aflægger gode, korrekte og fyldestgørende regnskaber og betaler deres skatter og afgifter til tiden. Alle virksomheder skal kontrolleres fra tid til anden. Men tyngden i kontrolindsatsen skal flyttes fra mønstervirksomhederne til virksomheder, som enten ikke kan eller ikke vil overholde landets regler. De virksomheder, der år efter år loyalt følger skattereglerne og endda lidt til, skal have større frihed end de virksomheder, der hele tiden er på kant med reglerne. Noget for noget.

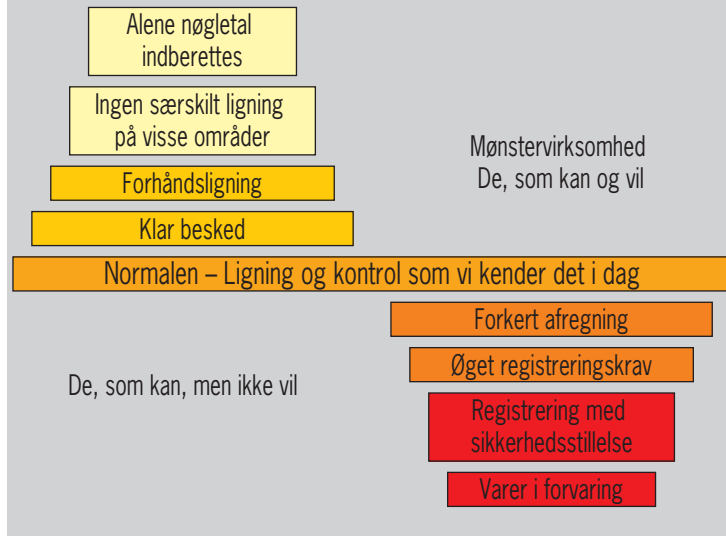
Besværet ved regnskabsaflæggelse og kontrol skal reduceres mest muligt, og er der tvivlssituationer, skal de afklares hurtigst muligt. Korrektioner i regnskabs- og skattegrundlaget vil derfor fortrinsvis have fremadrettet virkning. Vi taler om virksomheder, hvor rentabel drift og sikkerhed om økonomien går forud for usikker og spekulativ udlægning og udnyttelse af skatte-lovgivningen.

Virksomheder kan allerede i dag få bindende og klar besked hos skattemyndighederne om enkeltstående problemer. Næste skridt bliver forhåndsligning, hvor større tilbagevendende spørgsmål om virksomhedens skatteansættelse afklares på forhånd. Altså klare rammer for virksomhedens skatteforhold i stedet for efterfølgende detaljeret kontrol. ➤

Man kan også forestille sig, at skattemyndighederne ikke gennemfører ligning af visse dele af regnskabet, og at minutios regnskabsaflæggelse til skattemyndighederne erstattes af indberetning af visse nøgletal.

Hvis der i dag kontrolleres for at finde fejl i regnskaberne, skal der i mønstervirksomhederne fremover kontrolleres for at påse, at de indgåede aftaler overholdes. Modstykket er som nævnt en mere konsekvent og målrettet indsats rettet imod de virksomheder, som ikke er mønstervirksomheder. Og for den virksomhed, som ikke længere opfylder reglerne til punkt og prikke, er konsekvensen, at den fremover underkastes mere kontrol, således at de administrative fordele bortfalder.

Tankegangen er illustreret i figur 3:

B. Mere for skatten

Offentlige institutioner og virksomheder løfter mange vigtige samfundsmæssige opgaver. Procedurer og arbejdsgange er ofte styret af de mindstekrav, som fremgår af bekendtgørelser og cirkulærer. Ved at kombinere regelstyring med belønning af den ekstraordinære indsats og de ekstraordinært gode resultater kan man opnå en mere effektiv drift.

Sådanne incitamerter kan med fordel indarbejdes de steder, hvor målet med indsatsen kan operationaliseres, vejes og måles.

Påskønnelse af de bedste

Mere for skatten er ikke tænkt som almindelig resultataflønning, hvor man honorerer dem, der ligger over gennemsnittet eller over deres kontraktmål. Der skal være tale om helt ekstraordinært gode resultater. Fx en særlig påskønnelse til de fem eller ti procent bedste.

Nedenfor er givet eksempler på, hvordan vi med "noget for noget" kan få mere for skattekroneerne.

Sygehusene

Regeringen ønsker et sundhedsvæsen, hvor patienten kommer i første række. Og hvor sygehusene belønnes for at yde en ekstra indsats.

Sundhedsvæsenet har gennem mange år været et prioriteret område – både økonomisk og politisk. Alligevel har der historisk været lange ventetider og problemer med at overholde budgetterne. Det skal der laves om på. Derfor har regeringen sat ind ved at stille håndfaste krav og honorere dem, der yder en ekstra indsats.

I 2002 og 2003 er der afsat en pulje på knap 2½ mia. kr. til ekstra behandlinger. Som noget nyt udbetales pengene ikke forlods, men først når de ekstra behandlinger rent faktisk er gennemført. Princippet med at koble aktiviteten og bevillinger har amterne forpligtet sig til at videreføre og udvide i de kommende år. Noget for noget.

Kursskiftet har givet synlige resultater. Fra 2001 til 2002 er der blevet behandlet 60.000 flere personer, og ventetiden for 18 af de mest almindelige operationer er faldet med næsten 20 pct. siden sommeren 2002. Og det stopper ikke her. Amterne har forpligtet sig til i de kommende år at videreføre og udvide princippet om at koble undersøgelser og behandlinger sammen med bevillinger. ►

Arbejdsformidlingen og kommunerne

Vi har en stor udfordring med at få de ledige ud af offentlig forsørgelse og i arbejde. En måde at sikre, at det ikke blot er lovens bogstav, men at også de politiske intentioner løftes hos frontmedarbejderne, er at belønne den ekstraordinære indsats og de ekstraordinært gode resultater i AF-systemet og i kommunerne.

Der findes medarbejdere rundt omkring, som ikke blot følger lovens bogstav og gennemfører de samtaler og kontaktførelser, som reglerne foreskriver, men som lægger sig i selen og derfor får ekstraordinært mange ledige i arbejde. Selv om man gennemfører de samtaler, som reglerne foreskriver, og selv om man tilrettelægger et kontaktførelsesløb efter bogen, så er det ikke sikkert, at de ledige kommer i arbejde. Derfor kunne man med fordel indføre en økonomisk gevinst for de AF-kontorer og kommuner, som får ekstraordinært mange ledige i arbejde. Det kan være med til at fremskynde, at man gør noget ekstraordinært og får stablet et frugtbart samarbejde med de lokale virksomheder på benene eller tænker i alternative arbejdsmetoder.

Man kan også vælge at belønne de enkelte medarbejdere i kommunerne og AF som led i en præmieordning. Se initiativ nr. 49 i kataloget bagerst.

C. Præmieordninger

Præmieordninger er tænkt i forhold til dem, der på afgørende vis gør en forskel. Det kan være enkeltpersoner eller virksomheder, som gør sig umage og præsterer noget ud over det sædvanlige, som samtidig kommer samfundet til gavn. Der kan også blive tale om at sanktionere enkeltpersoner eller virksomheder, der har en adfærd, som fx ikke respekterer andres tid, eller som måske ligefrem er direkte skadelig for samfundet.

Undtagelsen, der bekræfter reglen om at præmiere den ekstraordinære indsats, er de tilfælde, hvor det kun er ved at belønne borgere eller virksomheder for at overholde reglerne, at man kan fremme intentionerne bag reglerne. Det kan fx være i situationer, hvor relativt få overholder reglerne, eller hvor det ikke kan kontrolleres, om reglerne bliver overholdt.

Nedenfor er givet eksempler på forskellige typer af præmieordninger.

Opsat pension

Selv om folk lever længere, trækker stadig flere sig tidligere tilbage fra arbejdsmarkedet. Det er et problem i en situation med udsigt til mangel på arbejdskraft. Derfor foreslår regeringen, at man præmierer de ældre, der vælger at udskyde overgangen til folkepension og i stedet bliver på arbejdsmarkedet til efter det 65. år. Præmien består i, at de får et tillæg til deres folkepension. Se initiativ nr. 47.

Kortere straf ved god opførsel i fængslet

En del indsatte fortsætter deres kriminelle løbebane og eventuelle misbrug i fængslet og efter, at de har afsonet deres straf. Derfor vil regeringen skabe yderligere incitament, så de indsatte i højere grad lægger både kriminalitet og misbrug bag sig. Det sker ved at give indsatte, der udviser god opførsel, rabat på straffen. Den indsatte opnår to ting: Han eller hun får nedsat straffen og kommer ud af sin kriminalitet og sit eventuelle misbrug. For samfundet er gevinsten, at færre falder tilbage i kriminalitet, hvorved der frigøres ressourcer i kriminalforsorgen. Se initiativ nr. 50.

Bonus til fremragende forskere

Der er stor variation i både mængde og kvalitet af det, de enkelte forskere publicerer, og der er ingen særlig belønning af flittige og særligt dygtige forskere. Derfor kunne universiteterne med fordel give en bonus eller præmie til forskere, der ikke blot publicerer meget, men som også bliver citeret mange steder internationalt, eller som på bemærkelsesværdig vis forstår at forvandle tanke til faktura gennem intenst samspil med virksomhederne. Den enkelte forsker får honoreret sin indsats. Samfundets gevinst vil være, at kvaliteten i forskningen øges, og at der sker et større samspil med erhvervslivet.

Belønning af afviste asylansøgere, der rejser hurtigt tilbage

Afviste asylansøgere, der selv medvirker til hurtig udrejse, belønnes kontant, mens asylansøgere, der kan, men ikke vil udrejse, underlægges en række restriktioner. Forslaget er et eksempel på et af de helt særlige tilfælde, hvor det at belønne borgere for at overholde reglerne er den eneste måde, man kan fremme intentionerne bag reglerne. Se initiativ nr. 56.

4. Idékatalog med konkrete forslag

I det efterfølgende er der opregnet en række konkrete forslag til, hvordan "noget for noget" kan udmøntes.

Forslagene dækker stort set samtlige ministerområder og er opdelt efter, om der er tale om orden i eget hus, mere for skatten eller en præmieordning.

Regeringen har helt fra begyndelsen været meget optaget af at komme konsekvensløshed til livs. Og gå nye veje for at nå målene om større kvalitet i den offentlige sektor. De 2½ mia. kr. til sygehusene er blot et eksempel. Men det slutter ikke her. Potentialet er stort, og regeringens vilje fast.

Kataloget er derfor ikke en udtømmende facitliste til, hvor "noget for noget" kan anvendes. Kataloget indeholder både forslag, der allerede er implementeret, og forslag, der umiddelbart og her og nu kan søsættes under overskriften "noget for noget". Og forslag, som har en lidt længere tidshorison.

"Noget for noget" er et princip. En metode, som fremover – på lige fod med valgfrihed – vil gennemsyre regeringens arbejde og politik. Hver gang, der er mulighed for at løse et problem med "noget for noget", skal den afprøves. Det gælder om, at virksomhederne og borgerne ved, at deres adfærd har konsekvenser. Og helst positive konsekvenser.

A. Orden i eget hus

Tilsyn og kontrol med virksomheder

Samfundets regler er til for at skabe det bedst mulige samfund. Reglerne skal overholdes. Derfor føres der kontrol med, om virksomheder også overholder samfundets regler.

Alt for ofte mødes virksomheder, der har orden i sagerne, med samme grad af kontrol og mistillid som virksomheder, der lige skraber sig igennem. Eller måske ligefrem fifler med reglerne.

Samtidig har det ikke altid negative konsekvenser for virksomheder, når de ikke lever op til de krav, der stilles fra offentlige myndigheders side. Gode virksomheder skal belønnes med tillid i form af mindre kontrol og flere frihedsgrader – de har jo bevist, at der er orden i sagerne. Noget for noget.

Men svigter virksomhederne tilliden, falder hammeren. Og den falder hårdt.

De ressourcer, der frigøres fra kontrollen med de gode virksomheder, kan i stedet bruges til kontrol af virksomheder, hvor der er noget at komme efter. Eller til at hjælpe virksomheder, der gerne vil, men måske ikke ved, hvad de skal gøre.

De følgende forslag er eksempler på, hvordan regeringen vil bruge "noget for noget"-princippet i det offentlige tilsyn med virksomhederne.

1. Kontrol på fødevare- og landbrugsområdet

Virksomheder og landbrug, der lever op til både de nationale og EU-fastsatte regler på fødevare- og landbrugsområdet, skal ikke kontrolleres så tit, som de virksomheder og landbrug, der ikke lever op til kravene. Det vil sige, at de virksomheder og landbrug, hvor forholdene er i orden, bliver belønnet med færre tilsynsbesøg.

For samfundet betyder det, at ressourcerne anvendes mere målrettet mod problemerne. Det giver en effektiv, præventiv kontrol og dermed den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne.

Status: Initiativet er allerede en integreret del af ministeriets kontrolstrategi for en række støtteordninger som fx hektarstøtteordningen. Initiativet er desuden ved at blive implementeret på fødevareområdet. Det sker blandt andet gennem ministeriets strategi for udvikling af kvaliteten af fødevarekontrollen, som Fødevaredirektoratet fastlagde i 2002.

Ansvarlig: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Kontrol af virksomheders skatteforhold

Virksomheder, der loyalt efterlever skattereglerne og har styr på deres regnskab, skal kontrolleres mindre end virksomheder med rod i skatteforholdene. Virksomheder med orden i skattesagerne lettes derfor for det administrative besvær og de udgifter, der følger af intens kontrol.

Samtidig frigøres ressourcer til en mere effektiv kontrol af de virksomheder, der ikke gør, som de skal. Det kommer hele samfundet til gode.

Status: Nyt initiativ. Regeringen præsenterer i løbet af 2004 sit oplæg til en ny kontrolstrategi på skatteområdet. Mønstervirksomhedskonceptet forventes at blive en del heraf.

Ansvarlig: Skatteministeriet.

3. Kontrol af virksomhedernes miljøforhold

Virksomheder, der har ydet en stor indsats og har styr på miljøet – de har måske miljøledelsessystemer eller certificeringsordninger – skal kunne aflæse resultatet af deres indsats direkte i form af mindre kontrol, og der skal lægges vægt på, at deres egen indsats inddrages i tilrettelæggelsen af tilsynet. Omvendt skal der reageres konsekvent over for virksomheder, der groft eller vedvarende overtræder reglerne. Miljøtilsynet skal i højere grad afhænge af virksomhedernes egen indsats, så de virksomheder, der arbejder systematisk med miljøproblemerne, får færre besøg af tilsynet.

Samfundet beriges med en mere effektiv håndhævelse af miljøreglerne og dermed på sigt et bedre miljø.

Status: Nyt initiativ. Virksomheder med orden i miljøforholdene vil få glæde af det nye miljøtilsyn fra den 1. januar 2005.

Ansvarlig: Miljøministeriet.

4. Kontrol af virksomhedernes arbejdsmiljø

Virksomheder, der med et arbejdsmiljøcertifikat har bevis for, at arbejdsmiljøindsatsen er i top, skal fritages for den screening, som alle andre virksomheder underlægges. Virksomheder, hvor en screening viser et godt arbejdsmiljø, fritages for gennemgribende tilsyn og deraf følgende rådgivningspligt. Derimod får virksomheder, der sløser med arbejdsmiljøet, både gået arbejdsmiljøet efter i sømme og påbud om at bruge rådgivning efter behov.

Samfundsmæssigt opnås et mere effektivt og målrettet tilsyn med arbejdsmiljøet og dermed på sigt et generelt løft af arbejdsmiljøet.

Status: Nyt initiativ. Regeringen fremsætter lovforslag i løbet af dette folketingsår, og de første virksomheder forventes screenet i 2005.

Ansvarlig: Beskæftigelsesministeriet.

5. Kontrol med skibe og rederier (syn)

Rederier og fiskeskippere, der sørger for, at sikkerheds- og sundhedsforholdene på deres skibe er i orden, skal ikke påtvinges unødigt kontrol. I stedet skal kontrolindsatsen fokusere på de rederier og skibe, hvor der er størst behov.

Det giver mest mulig sikkerhed og sundhed for pengene.

Status: Nyt initiativ. Der er ved at blive udarbejdet en ny strategi for kontrollen med skibe og rederier. Strategien vil blive taget i brug i løbet af 1. halvdel af 2004.

Ansvarlig: Økonomi- og Erhvervsministeriet.

6. Kvalitet i uddannelsessektoren

Selvejende uddannelsesinstitutioner, der leverer en høj kvalitet, skal anerkendes for deres indsats. Der vil blive fulgt mere konsekvent og målrettet op på uddannelsesinstitutionernes resultater. Regeringen vil derfor belønne særlig god kvalitet og følge op på utilstrækkelige resultater. Undervisningsministeriet overvejer derfor at belønne institutioner, der over tid dokumenterer ansvarlighed og et højt kvalitetsniveau, med større frihedsgrader. Omvendt vil ministeriet møde institutioner med utilstrækkelige resultater og kvalitet med forpligtende indsatsaftaler, som følges op af konkrete resultatvurderinger. Den mere konsekvente og målrettede opfølgning på uddannelsesinstitutionernes resultater vil styrke kvaliteten i hele uddannelsessektoren. Det er til gavn for resten af samfundet.

Status: Nyt initiativ. Undervisningsministeriet har igangsat arbejdet.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

De gode eksempler skal synliggøres

Virksomheder, der gør sig umage og præsterer noget ud over det sædvanlige, skal påskønnes for deres indsats. De virksomheder, der gør en forskel, skal også opleve en forskel.

Og det skal være tydeligt for andre – både andre virksomheder, men også for borgerne. For de gode virksomheder fungerer som gode eksempler. De kan vise vejen for andre virksomheder, der gerne vil, men måske ikke ved hvordan. Og borgerne skal have mulighed for at vælge den virksomhed, hvor fx fødevarerforholdene er i top. Det giver også andre virksomheder et incitament til at få orden i sagerne.

7. Smiley som bevis på høj fødevarer kvalitet

Resultaterne af fødevarer kontrollen med virksomhederne offentliggøres på internettet. Det giver gode virksomheder positiv reklame, mens dårlige virksomheder får et incitament til at forbedre forholdene.

For samfundet har det den fordel, at forbrugerne får mulighed for at vælge virksomheder med ordentlige forhold. Virksomheder med orden i eget hus opnår dermed positiv omtale ved de gode kontrolresultater. Desuden skulle det gerne føre til, at flere virksomheder får taget hånd om problemerne, så fødevarer standarden i samfundet stiger.

Status: Offentliggørelse på internettet af kontrolresultaterne for detail- og engrosvirksomheder er et nyt initiativ. Ordningen om offentliggørelse af kontrolresultaterne i virksomheden (Smiley-ordningen) er allerede indført i detailhandlen, og resultaterne har siden januar 2004 været tilgængelige på internettet – også for engrosvirksomheder.

Ansvarlig: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

8. Kvalitet hos taxier offentliggøres

Taxier, der yder en ekstra indsats og leverer en god service til kunderne, skal anerkendes for deres indsats. Kunderne skal have mulighed for at få information om kvaliteten af taxivirksomhedernes ydelser. Taxier, der sætter kvaliteten i højsæde, får synliggjort deres indsats. Taxier, hvor kvaliteten ikke er i orden, får et incitament til at forbedre kvaliteten.

Samfundsmæssigt får kunderne mulighed for at fravælge taxivirksomheder, der ikke leverer en ordentlig service. Forhåbentlig fører forslaget til et generelt kvalitetsløft i hele branchen.

Status: Nyt initiativ. Initiativet vil indgå i en undersøgelse af mulighederne for at liberalisere taxi-området. Undersøgelsen forventes afsluttet i løbet af foråret 2004.

Ansvarlig: Trafikministeriet.

9. Afgørelser fra klagenævn skal efterleves

Det skal have konsekvenser, hvis en virksomhed ikke vil følge en afgørelse fra et klagenævn. Der skal større synlighed til. Derfor vil navnene på de virksomheder, der ikke følger en klagenævnsafgørelse, i fremtiden blive offentliggjort. Virksomhederne får et incitament til at efterleve klagenævnens afgørelser.

Markedet bliver mere gennemskueligt for forbrugerne, der får et bedre grundlag for at træffe et valg mellem flere erhvervsdrivende. Også de mange erhvervsdrivende, som efterlever klagenævnens afgørelser, vil have en interesse i, at der bliver synlighed omkring de erhvervsdrivende, der ikke følger en klagenævnsafgørelse.

Status: Nyt initiativ. Offentliggørelsen gælder for alle afgørelser truffet siden den 1. januar 2004.

Ansvarlig: Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Tid er penge

Tid er penge – både for borgere, virksomheder og det offentlige. Når borgere og virksomheder selv yder en indsats og fx sørger for, at alle relevante oplysninger er lagt frem, sparer det offentlige tid og penge i behandlingen af den konkrete sag. Det skal komme borgerne og virksomhederne til gode. De skal ikke bagerst i køen og lide under, at andre virksomheder og borgere indsender mangelfulde oplysninger, der sinker sagsbehandlingen unødigt.

Borgere og virksomheder skal heller ikke lide under, at det offentlige ikke altid kan levere den nødvendige dokumentation til tiden. Ofte har borgere og virksomheder brug for oplysninger fra en myndighed til ansøgning om fx godkendelser hos en anden myndighed. Borgere og virksomheder, der har orden i sagerne, må ikke lide tab som følge af for lange ventetider hos det offentlige.

10. Hurtigere afgørelser om familiesammenføringer

Når man søger om familiesammenføring i Danmark, skal man leve op til en række krav i udlændingeloven. Fx forsørgelseskrav og boligkrav. Ansøgerne skal have mulighed for selv at indhente de relevante skemaer, og en beskrivelse af, hvad de skal dokumentere og hvordan, skal stilles til rådighed over internettet. Det vil gøre det muligt for udlændingemyndighederne at behandle en ansøgning hurtigere.

Personer, der ønsker familiesammenføring, og som selv hjælper til at få deres sag fuldt oplyst, skal derfor belønnes med en så kort sagsbehandlingstid som mulig.

Samfundet sparer ressourcer, og udlændingemyndighederne kan i stedet koncentrere sig om mere krævende sager.

Status: Nyt initiativ. Forslaget er under udformning i Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

11. Hurtigere godkendelse af selvangivelse

Skattemyndighederne stiller krav til borgerne om, at de skal aflevere selvangivelse på et fast tidspunkt. Borgere, der har orden i deres skatteforhold og afleverer selvangivelsen til tiden, skal som modstykke kunne stille krav om punktlighed fra skattemyndighedernes side. De belønnes derfor med større rettigheder, idet skattemyndighedernes frist for indvendinger mod selvangivelsen begrænses til 1 år for skatteborgere med relativt enkle økonomiske forhold.

Status: Borgere har haft denne rettighed siden selvangivelsen for 2002.

Ansvarlig: Skatteministeriet.

B. Mere for skatten

Overliggeren skal hæves

Offentlige myndigheder og institutioner, der yder en særlig indsats og leverer et ekstraordinært resultat, skal belønnes for deres indsats. De skal vide, at deres indsats gør en forskel. Ikke kun for dem selv og for de borgere, de leverer service til, men for hele samfundet. Ved at synliggøre de positive konsekvenser af deres indsats, får andre myndigheder et incitament til også at levere resultater ud over det sædvanlige. Jo flere, der leverer et produkt ud over det sædvanlige, jo højere får vi hævet overliggeren. Og jo mere får vi for skatten.

12. Regulering efter "noget for noget"-princippet

"Noget for noget"-princippet skal medtænkes i fremtidig regulering. Derfor overvejes det, at samtlige ministerier skal have pligt til at inddrage princippet i forbindelse med fremtidig regulering. Det kan ske ved at gøre "noget for noget"-princippet til en fast bestanddel af reguleringsinitiativer, så princippet altid overvejes, når ministerierne udsteder nye love og regler. På samme måde, som man i dag skal overveje de administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser af et lovforslag.

Status: Nyt initiativ. Alle ministerier vil blive opfordret til at indtænke "noget for noget" i deres arbejde.

Ansvarlig: Forslaget er født i Trafikministeriet, men retter sig mod samtlige ministerier.

13. Styring af statsinstitutioner

Effektive statsinstitutioner, der leverer gode resultater, skal kunne mærke, at det betaler sig at yde en ekstra indsats. En mulighed er, at statsinstitutioner får bevillinger udbetalt efter et optjeningsprincip, så de kun kan indtægtsføre i takt med, at de leverer de aftalte ydelser. Samtidig får institutionerne øgede styringsmæssige frihedsgrader.

Samfundsmæssigt opnås en mere målrettet og effektiv styring af statslige institutioner.

Status: Nyt initiativ. Initiativet forudsætter en nærmere analyse. Finansministeriet arbejder derfor videre med forslaget i 2004.

Ansvarlig: Finansministeriet.

14. Bachelorbonus til universiteterne

Universiteter, der yder en ekstra indsats og får mange studerende gennem en bachelorgrad, skal belønnes. Universiteterne får en særlig bonus for hver studerende, der bliver bachelor. Det vil sige efter tre års fuldtidsstudier.

Universiteterne belønnes for at mindske frafaldet og få de studerende hurtigere igennem deres uddannelse. Det kan fx ske ved forbedrede studiemiljøer og målrettet vejledning.

Samfundsmæssigt får virksomhederne hurtigere adgang til et større udbud af højtuddannet arbejdskraft, hvilket er til gavn for alle.

Status: Nyt initiativ, der gennemføres i forlængelse af forliget om universitetsreformen. Universiteterne vil fra i år kunne få glæde af bonusen.

Ansvarlig: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

15. Flere studerende og ph.d.'ere gennem studiet og mere eksternt samarbejde

Universiteter, der gør en ekstra indsats, for at flere studerende og ph.d.'ere bliver færdige og for at tiltrække eksterne forskningsmidler, skal belønnes økonomisk. Derfor fordeles nye midler efter en model, der belønner universiteterne efter deres evne til at 1) tiltrække, fastholde og færdiggøre studerende, 2) uddanne forskere (ph.d.'er) og 3) tiltrække eksterne forskningsmidler.

Flere studerende og forskere gennemfører uddannelsen, og universiteterne styrker det eksterne samarbejde, hvilket er i hele samfundets interesse.

Status: Nyt initiativ. Fordelingsmodellen eksisterer i dag, men udbredes nu til en væsentlig større del af universiteternes bevillinger. Dermed spredes modellens positive effekter. Udbredelsen er en del af finansloven for 2004.

Ansvarlig: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

16. Flere frihedsgrader til universiteterne

Universiteterne skal påtage sig ansvaret for strategisk planlægning, prioritering og fokusering af forsknings- og uddannelsesindsatsen. De skal tilskyndes til en hurtig og effektiv implementering af universitetslovens elementer, herunder en omfattende ledelsesreform, der betyder en overgang fra valgte til ansatte ledere på alle niveauer. I takt med at universiteterne lever op til lovens krav om styrket ledelse, imødekommes deres ønske om mere frihed på personaleområdet – fx større frihed til målrettet talentpleje.

En bedre strategisk planlægning, prioritering og fokusering af forsknings- og uddannelsesindsatsen kommer ikke alene universiteterne, men hele samfundet til gode.

Status: Princippet er indført med den nye universitetslov, der trådte i kraft sommeren 2003.

Ansvarlig: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

17. Udbygge det offentlige-private samarbejde

Kommuner og amter, der går nye veje for at effektivisere til gavn for borgerne, belønnes. En af vejene kan gå gennem offentlige-private samarbejdsprojekter. Ved offentlige-private samarbejder får private aktører et større ansvar for finansiering, byggeri, drift og vedligeholdelse af offentlige opgaver over en længere årrække, end det fx er tilfældet ved en traditionel udlicitering. Kommuner og amter skal derfor kunne se fordele i at gå ind i offentlige-private samarbejdsprojekter, der kan forbedre og effektivisere den offentlige sektor til gavn for borgerne. Derfor skal kommuner og amter have lettere adgang til at låne penge til projekterne.

Samfundsmæssigt oplever borgerne et kvalitetsløft.

Status: Amter og kommuner har sidste år og i år mulighed for at opnå lån til samarbejdsprojekter fra to puljer med en årlig bevilling på hver 100 mio. kr.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

18. "Løkkeposen" til sygehusene: To-måneders behandlingsfrist

Sygehuse, der yder en ekstra indsats for at sikre korte ventetider på sygehusbehandling, skal belønnes. Med "løkkeposen" har regeringen givet sygehusene mulighed for at få flere penge, hvis de behandler flere patienter. Derudover har sygehusene pligt til at tilbyde patienterne henvisning til private sygehuse eller behandling i udlandet, hvis de offentlige sygehuse har længere ventetid end to måneder. Det skaber et incitament til at nedbringe ventetiderne, fordi amtet nu skal betale for behandling på private sygehuse eller i udlandet, hvis amtet ikke selv kan tilbyde patienterne behandling inden for to måneder. 15.000 patienter har inden for det første år benyttet ordningen.

Med "løkkeposen" har sygehusene fået et incitament til at nedbringe ventelisterne. Det betyder, at de sygehuse, der behandler flest, bliver belønnet med ekstra midler.

Status: Ordningen har eksisteret siden sommeren 2002.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

19. "Løkkeposen" til sygehusene: Kortere ventetider

Sygehuse, der gennem en ekstra indsats øger aktiviteten og reducerer ventetiderne til undersøgelse og behandling, belønnes med et særligt tilskud. Tilskuddet giver sygehusene et direkte incitament til dels at øge aktiviteten, dels at gennemtænke rutiner og arbejdsgange på ny og derved kunne tilrettelægge arbejdet på en mere hensigtsmæssig måde.

Samfundsmæssigt opnås lavere ventetider til gavn for patienterne. Udgifter til sygefravær, sygedagpenge m.v. reduceres, og tab som følge af mistet produktion bliver lavere.

Status: Ordningen blev indført sidste år og fortsætter i år og til næste år. Der er i 2002 gennemført 60.000 ekstra behandlinger, og ventetiderne er for første gang i mange år faldet markant.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

20. Alt om kost

De amter, kommuner eller offentlige institutioner, der selv yder en stor forebyggende indsats, skal anerkendes for deres indsats. De, der ønsker at styrke det forebyggende arbejde, skal derfor kunne trække på kvalificeret vejledning om ernæring og hygiejne samt mulighederne for at øge brugen af økologiske produkter. Fx kan skoler og daginstitutioner, der gerne vil lave en madordning, ringe efter et rejsehold, der kan hjælpe med at få ordningen op at stå.

Status: Forslaget er en udbygning og fortsættelse af indsatsen "Alt om kost" med rejsehold, hotline og hjemmeside. Det har siden efteråret 2002 været muligt at få hjælp fra rejseholdet.

Ansvarlig: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

21. Ren by

Kommuner og borgere, der selv yder en stor indsats for at løse de lokale miljøproblemer, skal anerkendes og understøttes.

Derfor skal kommuner og borgere, der selv tager fat på miljøproblemer, støttes med ressourcer og hjælp til at formidle viden. Borgere kan få økonomisk støtte til at montere partikelfiltre, som forhindrer udledning af sundhedsskadelige partikler på tunge dieselmotorer, fx når kommuner opretter miljøzoner. I det hele taget yder det offentlige aktiv vidensformidling til borgere og kommuner. Fx i initiativet om en "ren uge", hvor Miljøministeriet har udarbejdet informationsmateriale til folkeskolen om affald. Formålet er at bevidstgøre børn og unge.

For samfundet er det en god investering, som forbedrer borgernes sundhed og miljø i byerne, fx i form af lavere luftforurening.

Status: Nyt initiativ. Borgerne vil i 2004 og 2005 kunne få tilskud til montering af partikelfiltre på tunge dieselmotorer. "Ren uge" er gennemført i efteråret 2003 og vil blive gentaget i år.

Ansvarlig: Miljøministeriet.

22. Effektivt udbud af danskundervisningen

Sprogcentre, der gør en stor indsats og hurtigt formår at lære udlændinge dansk, skal belønnes, mens de mindre gode sprogcentre skal have et yderligere incitament til at forbedre undervisningen.

Kommunerne har ansvaret for at sørge for danskundervisning. De kan indgå aftaler med andre udbydere end sprogcentrene, fx i forbindelse med danskundervisning kombineret med aktivering og beskæftigelse. Kun de sprogcentre, der udbyder en effektiv og målrettet undervisning, får opgaven. De belønnes med andre ord for deres gode resultater.

Samfundsmæssigt sikres det, at danskundervisning af udlændinge er hurtig, effektiv og arbejdsmarkedsrelateret til gavn for såvel udlændingene som arbejdsgiverne og samfundet som helhed.

Status: De effektive sprogcentre er blevet belønnet siden 1. januar 2003.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

23. Effektiv gennemførelse af danskundervisningen

Sprogcentre og andre udbydere af danskundervisning, der yder en stor indsats og hurtigt får lært udlændinge dansk, skal belønnes.

Kommunernes finansiering af danskundervisningen omlægges, så udbydere kun får betaling for de danskkundskaber, som udlændingene faktisk får. Dermed belønnes de effektive udbydere direkte for deres resultater. Det bliver tydeliggjort for andre udbydere, at det kan betale sig at yde en ekstra indsats.

Udlændingene lærer hurtigere dansk, hvilket også kommer hele samfundet til gode.

Status: Finansieringen er blevet omlagt fra 1. januar 2004.

Ansvarlig Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

24. Effektiv kommunal integrationsindsats

Kommuner, der gør en særlig indsats for at få udlændinge i arbejde, skal anerkendes for deres indsats.

Staten yder et resultattilskud til kommunerne på 30.000 kr., når nyankomne udlændinge er kommet i ordinær beskæftigelse i mindst 6 måneder, samt et resultattilskud på 20.000 kr., når de har bestået deres danskprøve. Dertil kommer, at det programtilskud, som staten yder kommunerne i introduktionsperiodens 2. og 3. år, er 1000 kr. højere for udlændinge, der deltager i virksomhedsbaserede tilbud. Al erfaring viser nemlig, at virksomhedsbaseret aktivering bedst sikrer, at udlændinge hurtigt kommer i beskæftigelse.

Den enkelte udlænding kommer hurtigere i arbejde, hvilket også er i samfundets interesse.

Status: Kommunerne har siden 1. januar 2004 kunnet få resultattilskud.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

25. Familiesammenførte udlændinge skal i arbejde

Kommuner, der yder en særlig indsats for at få familiesammenførte udlændinge i arbejde, skal belønnes.

Den integrationsansvarlige kommune kan i en periode på ni måneder få et tilskud på 6.500 kr. pr. måned for hver familiesammenførte udlænding, der tilbydes virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud. For hver udlænding, der har haft seks måneders ordinært arbejde, ydes et resultattilskud på 30.000 kr., jf. initiativ nr. 24.

Kommunerne belønnes for deres indsats. Andre kommuner får et incitament til at gøre dem kunsten efter.

De familiesammenførte kommer i arbejde, hvilket er til glæde for både den familiesammenførte og familien, kommunens økonomi og samfundet som helhed.

Status: Kommunerne har siden 1. januar 2004 kunnet få tilskud.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

26. Styrket integrationsindsats i skolerne

Efterskoler, højskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler, der gør en særlig indsats for at integrere flygtninge og indvandrere, skal anerkendes for deres indsats. Derfor skal skolernes indsats belønnes med særlige tillægstaxametertilskud.

Flygtninge og indvandrere integreres hurtigere til gavn for såvel dem selv som for hele samfundet.

Status: Skolerne har siden 1. januar 2003 kunnet få de særlige tilskud.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

27. Flere unge skal have en uddannelse eller i beskæftigelse

Produktionsskoler, der gør en særlig indsats for at få flere unge til at begynde på en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse, skal anerkendes for deres indsats. Derfor er der indført særlige tillægstaxametertilskud til skolerne, som afhænger af deres evne til at udsluse elever til job eller kompetencegivende uddannelse. Jo bedre skolerne er, jo større tilskud får de. Skolerne belønnes altså økonomisk for deres store indsats og gode resultater.

Produktionsskolerne belønnes med et igangsættelsestilskud, der forpligter skolerne til at indgå samarbejdsaftaler med uddannelsesinstitutioner og/eller private virksomheder. De unge hjælpes til at få et bedre fodfæste på arbejdsmarkedet eller komme i uddannelse og bliver derved mere selvhjulpne. Det er til gavn for hele samfundet.

For at styrke indsatsen yderligere gøres skoleydelsen i højere grad afhængig af den enkeltes aktive indsats og engagement. Skolerne får pligt til at nedsætte skoleydelsen for den enkelte deltager, hvis deltageren ikke opfylder en række forpligtelser.

Status: Nyt initiativ. Skolerne har siden 1. januar 2003 kunnet få de særlige tilskud, mens igangsættelsestilskuddet gives fra 1. januar 2004, hvor også skolernes pligt til at trække i skoleydelsen trådte i kraft.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

28. Flere unge skal have en ungdomsuddannelse

Efterskoler, der gør en særlig indsats for at få flere unge til at begynde på en ungdomsuddannelse og træffe et mere sikkert uddannelsesvalg, skal anerkendes for deres indsats.

Efterskoleelever, der deltager i brobygningsforløb på landbrugs-, social- og sundheds- og erhvervsuddannelser kan få en lettere overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse. Derfor belønnes efterskolerne med særlige tillægstaxametertilskud for de elever, der deltager i sådanne meritgivende brobygningsforløb.

Efterskolerne belønnes også med særlige tillægstaxametertilskud for elever i 8. og 9. klasse. Tilskuddene skal styrke efterskolernes indsats over for eleverne, så eleverne bliver personligt og fagligt afklaret og modnet i forhold til deres efterfølgende ungdomsuddannelse.

Dermed vil de unge hurtigere kunne gennemføre ungdomsuddannelsen og have uddannelsesskift. Det reducerer uddannelsesomkostningerne for samfundet som helhed.

Status: Nyt initiativ. Skolerne har siden 1. januar 2003 kunnet få de særlige tilskud for brobygningsforløb, mens de særlige tilskud til elever i 8. og 9. klasse på efterskoler kunne gives første gang den 1. januar 2004.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

29. Flere unge skal have en kompetencegivende uddannelse

Højskoler, husholdnings- og håndarbejdsskoler, der gør en særlig indsats for at vejlede og fastholde unge uden kompetencegivende ungdomsuddannelse i uddannelsessystemet, skal anerkendes for deres indsats. Derfor skal skoler, der gør en ekstra indsats for denne gruppe af unge, belønnes med særlige tillægstaxametertilskud.

Flere unge får en uddannelse, hvilket også er i samfundets interesse.

Status: Skolerne har siden 1. januar 2003 kunnet få de særlige tilskud.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

30. Flere unge gennem de videregående og erhvervsrettede uddannelser

Udbydere af erhvervsrettet og korte/mellemlange videregående uddannelser, der yder en ekstra indsats for at få unge til at gennemføre uddannelsen, skal belønnes. Derfor indføres et færdiggørelsestaxameter, som belønner institutionerne økonomisk hver gang, en elev/studerende fuldfører et grund- og hovedforløb på en erhvervsuddannelse, en landbrugsuddannelse, en erhvervsgymnasial uddannelse eller en kort/mellemlang videregående uddannelse.

Derudover modtager institutionerne et kvalitetsudviklingstilskud. Tilskuddet skal være med til at sikre en højere kvalitet i undervisningen og understøtter institutionernes indsats for, at flere elever gennemfører uddannelserne.

Status: Institutionerne har siden 1. januar 2003 kunnet få de særlige tilskud.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

31. Flere unge skal have en praktikplads

For at flere elever fremover skal have en praktikplads, belønnes skolerne i forhold til antallet af indgåede praktikpladsaftaler. Praktikpladstaxameteret til erhvervsskolernes opsøgende arbejde med at finde praktikpladser permanentgøres og forhøjes. Med praktikpladstaxameteret får institutionerne et forstærket økonomisk incitament til at styrke arbejdet med at finde praktikpladser.

Status: Nyt initiativ. Forhøjelsen af praktikpladstaxameteret er sket pr. 1. januar 2004.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet

32. Kvalitet i uddannelsessektoren

De uddannelsesinstitutioner, der leverer en høj kvalitet, skal belønnes og kunne profilere sig. Derfor etableres en årlig pris, Ugleprisen, til en eller flere uddannelsesinstitutioner, der har udmærket sig på særlige områder. Prisen uddeles af undervisningsministeren.

De bedste institutioner hædres og belønnes for deres indsats, mens andre uddannelsesinstitutioner får et ekstra incitament til at højne kvaliteten.

Samfundet beriges med en større kvalitet i uddannelsessektoren.

Status: Nyt initiativ. Prisen uddeles første gang i 2005.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet.

33. Effektive undervisningsinstitutioner

På nogle statslige undervisningsområder er der fortsat arbejdstidsregler eller en lokal anvendelse af reglerne, der virker hæmmende for udvikling af effektive undervisningsinstitutioner. Fx kan fokuseringen på lærerarbejde som den del af tiden, læreren er planlagt til at undervise, virke konserverende på undervisningsformer og undervisningens tilrettelæggelse og hindrende for den fælles bestræbelse for at fremme elevernes læring. Hertil kommer, at disse rammer sætter fokus på optælling af arbejdstiden i stedet for på undervisningens kvalitet og bredden i de opgaver, institutionen skal løse.

Ændringer, der lægger op til en mere fleksibel anvendelse af ressourcerne, skal kunne belønnes.

Forslaget er til gavn for både elever og samfund. Mulighederne for lærersamarbejde, fleksibel tilrettelæggelse af undervisningen og indførelse af nye undervisningsformer forbedres, hvilket giver mere undervisning for pengene og et kvalitativt løft af undervisningsmiljøet.

Status: Nyt initiativ.

Ansvarlig: Finansministeriet og Undervisningsministeriet.

34. Sygefraværet skal ned

Kommuner, der er gode til at følge op på sygdommeldinger og derfor hurtigere får nedbragt sygefraværet, skal anerkendes for deres indsats, mens kommuner med højt sygefravær skal have et incitament til at gøre noget ved det. Derfor sættes den statslige refusion på kommunernes udgifter til sygedagpenge ned fra 50% til 35%, når der er gået 26 uger fra den første sygedag. Den sygemeldtes ydelse falder ikke – det er kun refusionen til kommunen. Kommuner, der er gode til at følge op og hurtigt får nedbragt sygefraværet, får altså en højere refusion end kommuner, hvor sygefraværet oftere overstiger de 26 uger.

Samfundsmæssigt set vil sygefraværet falde, og flere vil hurtigere komme tilbage i arbejde. Det er til gavn for såvel den enkelte borger som samfundet.

Status: Nyt initiativ. Forslaget indgår i regeringens handlingsplan om et lavere sygefravær, der blev offentliggjort i december 2003.

Ansvarlig: Beskæftigelsesministeriet.

35. Partnerskab for lavere sygefravær

Mange steder har virksomheder og de lokale kommunale sygedagpengeforvaltninger gode erfaringer med partnerskabsaftaler. Det kan fx være aftaler, der fremmer forebyggelsen og får de sygemeldte hurtigere tilbage på arbejde. Derfor vil regeringen nu arbejde aktivt for, at brugen af partnerskabsaftaler udbredes. Omdrejningspunktet skal være frivillige, men forpligtende aftaler, der tager udgangspunkt i landsdækkende minimumsbestemmelser.

Med en partnerskabsaftale opnår virksomheder, der gør en særlig indsats for at få sygefraværet ned, en række særlige fordele som fx tidlig kommunal opfølgning, fast kontaktperson på kommunen og tilskud til konkret rådgivning.

Status: Nyt initiativ. Forslaget indgår i regeringens handlingsplan om et lavere sygefravær, der blev offentliggjort i december 2003. Beskæftigelsesministeriet vil sammen med arbejdsmarkedets parter og de kommunale organisationer arbejde videre med initiativet.

Ansvarlig: Beskæftigelsesministeriet.

36. "Løkkepose" til kommunerne

Belønning til særligt kvalificerede elitekommuner. De kommuner, der ud fra deres rammebetingelser har den bedste dokumenterede effekt på et prioriteret område, belønnes. De øvrige kommuner bidrager til belønningen af de bedste kommuner og får således yderligere fordel af at yde en styrket indsats. Resultatet er en bedre og mere effektiv kommunal service, der også kommer hele samfundet til gode.

På Beskæftigelsesministeriets område overvejes det at belønne kommuner, der kan dokumentere en god effekt af deres ledighedsindsats for fx ældre, handicappede, tosprogede eller andre grupper. Kommunernes resultater offentliggøres, så deres indsats bliver synlig og kan inspirere andre kommuner. De dygtige kommuner belønnes for deres indsats via refusionsmidlerne. Refusionen fra staten til kommunerne under ét fastholdes uændret. Andre kommuner får incitament til at forbedre deres egen indsats.

Status: Nyt initiativ. Beskæftigelsesministeriet arbejder videre med initiativet.

Ansvarlig: Beskæftigelsesministeriet

37. Svage kontanthjælpsmodtagere skal ikke opgives

Kommuner, der yder en ekstra indsats og får meget svage kontanthjælpsmodtagere i varig beskæftigelse, skal belønnes. For hver af de særligt svage kontanthjælpsmodtagere, der kommer i varigt ordinært arbejde, får kommunen en resultatbetaling. En beskæftigelsesbonus.

Den statslige refusion af kommunens udgifter til kontanthjælp gøres til gengæld betinget af, at kommunen har overholdt de lovgivningsmæssige krav om at give et aktivt tilbud. De kommuner, der ikke aktivt forsøger at hjælpe kontanthjælpsmodtagere i arbejde, straffes dermed, mens dygtige kommuner belønnes. Effekt giver belønning. Ingen indsats, ingen penge.

Samfundsmæssigt er det også en god idé. Ingen personer opgives, og behandlingen af kontanthjælpsmodtagere bliver bedre og mere homogen. Hertil kommer de økonomiske besparelser.

Status: Nyt initiativ. Beskæftigelsesministeriet arbejder videre med forslaget.

Ansvarlig: Beskæftigelsesministeriet.

38. Effektiv klagebehandling

Det skal ikke være ligegyldigt, om amter og kommuner gør en aktiv indsats for at øge retssikkerheden og kvaliteten i afgørelser og ved levering af serviceydelser. Amter og kommuner pålægges et økonomisk ansvar for udgifterne ved behandlingen af klager over deres afgørelser. Amter og kommuner, der ikke yder en tilstrækkelig indsats for at følge praksis på det pågældende område, straffes økonomisk og får dermed et incitament til at forbedre forholdene. Dermed oplever amter og kommuner, der træffer korrekte afgørelser, at deres indsats anerkendes.

Samfundet beriges med en øget retssikkerhed og højere kvalitet i serviceydelserne, samtidig med at borgernes gener mindskes.

Status: Nyt initiativ. Forslaget tages op i forbindelse med økonomiforhandlingerne med amter og kommuner i foråret 2004.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Erfaringsudveksling som genvej til bedre resultater

Man kan lære af andre. Faktisk er det en rigtig god genvej til at opnå de resultater, man stræber efter. Det gælder også for offentlige myndigheder og institutioner. Ved at sammenligne sig med andre, udveksle erfaringer og se, hvordan de andre gør, kan man tit blive klogere. Derfor skal offentlige myndigheder og institutioner belønnes for at udveksle erfaringer med andre i bestræbelserne på at levere en bedre service eller bedre produkter eller for at hjælpe andre på vej. For sådan får vi også mere ud af skatten.

39. Benchmarking af sygehuse

Sygehuse, der lægger et stort stykke arbejde i løbende at udvikle sig og udveksle erfaringer med samt lære af andre sygehuse, skal anerkendes for deres indsats. Derfor skal der være en gulerod til de gode sygehuse i form af både økonomiske og ikke-økonomiske belønninger. Det kan fx være i form af flere frihedsgrader. På den måde belønnes sygehuse, der yder en ekstra indsats for at blive bedre og udveksle erfaringer. Andre sygehuse kan nyde godt af deres erfaringer og får incitamenter til selv at gå i gang.

Samfundsmæssigt er der også store fordele. Patienterne får et bedre grundlag for at bruge det frie sygehusvalg og bedre muligheder for at vurdere de konkrete behandlingstilbud.

Status: Nyt initiativ.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

40. Måling af kvaliteten/effektiviteten i de kommunale ydelser

Effektive kommuner, der lægger et stort stykke arbejde i løbende at udvikle sig og udveksle erfaringer med samt lære af andre kommuner, skal belønnes for deres indsats. Det vil samtidig give andre kommuner incitamentet til at forbedre effektiviteten.

Samfundet beriges med bedre offentlige ydelser til borgerne.

Status: Det indgår i økonomiaftalen med Kommunernes Landsforening for 2004, at mulighederne for at gennemføre systematiske evalueringer af kommunernes effektivitet skal undersøges, hvilket vil gøre det muligt at belønne de effektive kommuner.

Ansvarlig: Finansministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

41. Bedre brug af lægemidler

Det skal have konsekvenser for læger, når de ikke har en rationel lægemiddelordination. Det vil sige, når de ikke ordinerer den rigtige medicin til den rette patient og til den rigtige pris.

Ved at sammenligne ordinationsmønstre og centralt formidlede informationer om lægemidler kan de praktiserende læger blive bedre til at ordinere lægemidler. Der vil blive reageret over for læger, der ikke ordinerer den rigtige medicin til den rette patient og til den rigtige pris.

Regeringen vil understøtte initiativer fra overenskomstparterne om rationel lægemiddelordination.

Samfundsmæssigt er det også en fordel, da patienterne fx sikres billigere medicin.

Status: Nyt initiativ. Initiativet indgår i et udvalgsarbejde under Indenrigs- og Sundhedsministeriet om medicintilskud. Udvalget afslutter arbejdet i april 2004.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

C. Præmieordninger

Det er ikke ligegyldigt, hvad du gør

Vores handlinger har konsekvenser. Ikke kun for os selv og vores nærmeste, men også for samfundet som helhed. Borgerne skal opleve, at deres indsats anerkendes. At samfundet også sætter pris på, at borgerne yder en ekstra indsats, som kommer os alle til gode. For det er ikke ligegyldigt, hvad vi gør.

Det gælder også, når borgere handler uansvarligt og belaster andre eller måske hele samfundet. Det skal have konsekvenser.

42. Respekt for andres tid – udeblivelse fra sygehusbehandlinger

Der bør udvises respekt for den tid, de offentligt ansatte bruger på at servicere borgerne. De borgere, der udebliver fra planlagte behandlinger, er skyld i ressourcspild, demotiveret personale og ikke mindst, at den næste patient i køen må vente unødigt længe. Derfor skal det have konsekvenser at udeblive.

Regeringen vil arbejde for, at det på forsøgsbasis bliver muligt for sygehusene at opkræve betaling fra de patienter, der udebliver fra planlagte behandlinger. Den konkrete model, hvor der blandt andet skal tages hensyn til gebyrets størrelse, og hvornår det er acceptabelt at udeblive, vil bero på drøftelser med de sygehusejere, som gerne vil deltage i en kommende forsøgsordning.

Borgere, der udebliver fra planlagte behandlinger, skal mærke en konsekvens. Borgere, der kommer til de planlagte operationer, behøver ikke vente unødigt længe.

Samfundsmæssigt opnås kortere ventetider.

Status: Nyt initiativ. Regeringen fremsætter lovforslag i februar 2004. Det forventes, at det bliver muligt at gå i gang med en forsøgsordning fra efteråret 2004.

Ansvarlig: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

43. Bagudbetalt introduktionsydelse

Det skal have konsekvenser, når den enkelte udlænding ikke gør en indsats for at komme i arbejde. Regeringen har indført, at introduktionsydelsen bagudbetales og nedsættes forholdsmæssigt ved fravær fra introduktionsprogrammet. Herved straffes de udlændinge, der ikke medvirker aktivt til deres egen integration.

Det er ikke alene i den enkelte udlændings interesse hurtigt at få et arbejde. Det kommer i høj grad samfundet som helhed til gode.

Status: Introduktionsydelsen har været bagudbetalt siden 1. januar 2003.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

44. Mere forskning og innovation i mindre virksomheder

Små og mellemstore virksomheder, der gerne vil bruge tid og kræfter på at indgå i forsknings- og udviklingsprojekter med offentlige vidensinstitutioner, har ofte finansielle problemer. Der er behov for at belønne de små og mellemstore virksomheders engagement. Derfor vil regeringen tilbyde små og mellemstore virksomheder en fradragsret på 150% for deres udgifter til forskning i samarbejdsprojekter med offentlige forskningsinstitutioner. Det vil fjerne væsentlige barrierer for de små og mellemstore virksomheder, der gerne vil, men ikke kan.

Initiativet skaber større sammenhæng i videnssamfundet og styrker og øger små og mellemstore virksomheders samspil med offentlige forskningsinstitutioner.

Status: Nyt initiativ. Forslaget indgår i regeringens samspilshandlingsplan, "Nye veje mellem forskning og erhverv", der blev offentliggjort i september 2003. Initiativet er en udvidelse og forlængelse af en eksisterende forsøgsordning. Regeringen vil fremsætte lovforslag primo 2004.

Ansvarlig: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

45. Tidligere permanent opholdstilladelse

Udlændinge, der yder en ekstra indsats for at blive integreret i det danske samfund, skal belønnes. Derfor skal udlændinge, som har gjort en vellykket indsats for at blive integreret, kunne få permanent opholdstilladelse allerede efter fem år og ikke først efter syv, som er det normale krav. Det kan fx være udlændinge, der er kommet hurtigt i arbejde og dermed er blevet selvforsørgende. Til glæde for såvel den enkelte udlænding som resten af samfundet.

Den enkelte udlænding må dog ikke have begået alvorlig kriminalitet eller have forfalden gæld til det offentlige.

Status: Udlændinge har siden den 12. juni 2003 haft mulighed for at opnå hurtigere permanent opholdstilladelse.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

46. Afgørelse om visum

Det skal være mere enkelt og overskueligt at opnå visum til Danmark. Endvidere skal det for visse grupper være lettere at få visum til Danmark. Samtidig skal det have konsekvenser, hvis visum misbruges til at blive længere tid i Danmark. Derfor skal den person, der inviterer visumansøgeren til Danmark, stille en økonomisk sikkerhed på 50.000 kr.

Det får konsekvenser for både visumansøger og personen, der inviterer, hvis et visum misbruges. Omvendt belønnes de med lettere adgang til visum.

Status: Nyt initiativ. Forslaget er under udformning i ministeriet.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

47. Opsat pension

Ældre, der vælger at blive længere tid på arbejdsmarkedet, skal belønnes for indsatsen. Derfor vil regeringen give ældre, som vælger at blive på arbejdsmarkedet efter det 65. år, mulighed for at udskyde udbetalingen af folkepensionen mod at få en højere folkepension.

De ældre belønnes altså for den ekstra indsats på arbejdsmarkedet med en højere pension. Arbejdsmarkedet får mere arbejdskraft i længere tid, hvilket er til glæde for hele samfundet.

Status: Nyt initiativ. Regeringen har fremsat lovforslag, der vil gøre det muligt for ældre at vælge at udskyde pensionen fra den 1. juli 2004.

Ansvarlig: Socialministeriet.

48. Ekstra indsats i gymnasiet

Gymnasieelever, der yder en ekstra indsats, skal også kunne mærke, at deres indsats anerkendes. I de gymnasiale uddannelser stilles der krav om valg af et bestemt antal fag på bestemte faglige minimumsniveauer. Elever, der tager fag på et højere niveau, end de behøver, skal belønnes for deres indsats – det skal betale sig at slide lidt mere. Elevernes eksamensbeviser udformes efter samme principper som hidtil, men i forbindelse med optagelse på en videregående uddannelse justeres eksamensresultatet. Det sker ved at gange resultatet med en faktor, der afhænger af antallet af ekstra niveauer. Forslaget vil styrke studiekompetencen hos de unge, og det kommer også samfundet til gode.

Status: Nyt initiativ. Eleverne vil i optagelsesrunden til de videregående uddannelser fra 2006 blive belønnet for at have taget flere fag på højere niveau end påkrævet.

Ansvarlig: Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

49. Resultatløn til ildsjæle i kommunerne og AF-systemet

Medarbejdere, der udviser helt særlige resultater, skal mærke, at der i bogstavelig forstand bliver sat pris på deres indsats. Der findes medarbejdere, der er særligt dygtige og engagerede. Medarbejdere, som ud over at følge lovens bogstav og gennemføre de samtaler og kontaktførelser, som reglerne foreskriver, lægger sig særligt i selen og derfor får ekstraordinært mange ledige i arbejde. De medarbejdere skal i fokus, og de skal have en mærkbar økonomisk belønning.

Samtidig sættes der ekstra fokus på at få bedre effekter i indsatsen i kommunerne og AF, hvilket både kommer de ledige og samfundet som helhed til gode.

Status: Nyt initiativ. Beskæftigelsesministeriet arbejder videre med forslaget.

Ansvarlig: Beskæftigelsesministeriet.

50. Rabat på straf mod god opførsel

Indsatte, som under og efter afsoningen gør en særlig indsats for at undgå fornyet kriminalitet, fx ved at frigøre sig fra et narkotikamisbrug eller andre misbrugsproblemer, skal belønnes. Hvis det i øvrigt skønnes forsvarligt, og retshåndhævelsessenssyn ikke taler imod det, vil de indsatte blive tilbudt prøveløsladelse, når halvdelen af straffetiden er overstået. Det skal ske i lyset af den særlige indsats, de har ydet under afsoningen, og på betingelse af, at de underkaster sig samfundstjeneste og/eller fortsat behandling mv. i en periode efter løsladelse fra fængslet.

I dag løslades indsatte, der afsoner længerevarende straffe, normalt, når de har udstået 2/3 af straffetiden. Afgørelsen om prøveløsladelse er i princippet truffet ud fra en individuel vurdering, men fungerer i praksis som en hovedregel.

Samfundet sparer ressourcer.

Status: Nyt initiativ. Regeringen har fremsat lovforslag om ændring af straffeloven og straffuldbyrdelsesloven.

Ansvarlig: Justitsministeriet.

51. Højere straf ved gentagen kriminalitet

Det skal have negative konsekvenser, hvis kriminelle gentagne gange begår kriminalitet. Straffeloven skal ændres, så det bliver klarere markeret, at gentagelse indgår som en skærpende omstændighed ved strafudmålingen. Desuden skal tidligere kriminalitet have betydning i længere tid ved anvendelse af regler om forhøjelse af strafferammen ved gentagelse.

Samfundsmæssigt skulle forslaget gerne få flere kriminelle til at afholde sig fra ny kriminalitet.

Status: Nyt initiativ. Regeringen har fremsat lovforslag om ændring af straffeloven.

Ansvarlig: Justitsministeriet.

52. Miljø med vilje

Det skal ikke være ligegyldigt, om virksomheder og organisationer udviser ansvarlighed og selv yder en indsats for at løse miljøproblemer. Deres indsats skal anerkendes. Det offentlige skal derfor i højere grad lave aftaler med de virksomheder, organisationer og andre, der kan og vil deltage i løsningen af miljøproblemer, i stedet for at benytte ensidig regelstyring.

Samfundsmæssigt sikrer medejerskab hos virksomheder og organisationer en god implementering af den valgte politik – til gavn alle. Forslaget er med til at sikre, at miljøindsatsen sker på et solidt grundlag, der sikrer mest miljø for pengene.

Status: Nyt initiativ. Denne tilgang skal vurderes konkret fra sag til sag.

Ansvarlig: Miljøministeriet.

53. Skovordninger

Skovejere, der indgår frivillige aftaler om at gøre en særlig indsats for naturen, skal anerkendes for deres indsats. Skovtilskudsordninger rettes i højere grad mod at belønne de skovejere, der investerer i særlige natur- og miljøforanstaltninger, som skovejerne ikke normalt investerer i, fordi de ikke er rentable. Skovejere, der yder en særlig indsats for miljøet, belønnes altså med økonomisk støtte.

Samfundsmæssigt opnås bedre vilkår for natur, dyr og planter.

Status: Nyt initiativ. Målrretningen følger af forslag til ny skovlov, som forventes at træde i kraft omkring 1. juli 2004.

Ansvarlig: Miljøministeriet.

54. Pilotprojekter for nationalparker

Borgere, interesse- og erhvervsorganisationer, der viser medansvar og medejerskab for indholdet af en eventuel kommende nationalpark, skal have medindflydelse. Der vil derfor kun blive udpeget nationalparker, hvis der lokalt kan opnås bred enighed om det fremsatte forslag til nationalpark, ligesom området vil blive prioriteret højere end andre, når det drejer sig om støtte- og projektordninger.

Lokalsamfundet og borgerne får hurtigere resultater, og samfundet får som helhed mest natur for pengene.

Status: Der er siden april 2003 iværksat seks pilotprojekter med nationalparker. Det er hensigten at udpege yderligere et til to pilotprojekter primo 2004.

Ansvarlig: Miljøministeriet.

Undtagelsen, der bekræfter reglen

Kernen i "noget for noget"-princippet er at belønne virksomheder og borgere for den ekstraordinære indsats. Ikke at belønne dem for blot at overholde regler. Men ingen regler uden undtagelser. For man kan ikke se bort fra, at der er en række love og regler, som er meget vanskelige at håndhæve. Og at der derfor i visse tilfælde kan være god fornuft i at belønne folk for blot at overholde reglerne. De nedenstående forslag er eksempler på, at man belønner folk for at overholde reglerne, fordi det ganske enkelt er den eneste måde, man kan fremme intentionerne med reglerne.

55. Aktiv asylfase

Asylansøgere, der selv yder en aktiv indsats, skal anerkendes for deres indsats. Aktive asylansøgere skal derfor kunne belønnes med en tillægsydelse svarende til lømmepege, hvis de udfører deres opgaver på asylcentret og deltager aktivt i danskundervisning og aktivering. Opgaverne kan fx være madlavning og børnepasning. Tillægsydelserne er på henholdsvis 23,75 kr. pr. dag for asylansøgere, hvis asylsag behandles her i landet, og 6,79 kr. pr. dag for asylansøgere, der enten har fået afslag på asyl, eller hvor der ikke er taget stilling til, om asylsagen skal behandles her i landet.

Den aktive deltagelse giver færdigheder, som gavner både den enkelte og samfundet. Asylansøgere bruger tiden konstruktivt og går ikke i stå under ventetiden.

På den måde belønnes de aktive asylansøgere for deres indsats, mens de passive asylansøgere får et incitament til at blive mere aktive.

Status: Aktive asylansøgere er siden den 1. juli 2003 blevet belønnet med tillægsydelser.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

56. Hurtig, frivillig udrejse

Afviste asylansøgere, der selv medvirker til hurtigt at rejse ud af landet igen, skal belønnes, mens afviste asylansøgere, der kan, men ikke vil rejse, underlægges en række restriktioner.

Afviste asylansøgere, der selv hjælper med til hurtigt at forlade Danmark, skal kunne få udbetalt 3.000 kr. pr. voksen og 1.500 kr. pr. barn til genetablering i hjemlandet. Den økonomiske hjælp skal gøre det nemmere for de afviste asylansøgere at skabe sig en ny tilværelse i deres hjemland. De, der kan, men ikke vil rejse ud af Danmark igen, kan blandt andet få frataget de kontante ydelser og blive overflyttet til Center Sandholm.

Samfundsmæssigt har forslaget den gevinst, at flere gerne skulle vælge at rejse frivilligt og hurtigt.

Status: Det har været muligt at give økonomisk hjælp til genetablering siden den 1. maj 2003.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

57. Styrket forældreansvar hos forældre

Forældres manglende grundlæggende forståelse for normerne i det danske samfund må ikke få negativ indflydelse på deres børns opdragelse og skolegang.

Ledige forældre, der ikke lever op til deres forældreansvar, skal derfor kunne tilbydes et aktiveringstilbud, der giver dem en bedre forståelse for samfundets normer. Det forbedrer forældrenes muligheder for at komme i beskæftigelse og giver dem samtidig bedre forudsætninger for at støtte deres børn fx i forbindelse med børnenes skolegang og videre uddannelse.

Børnene og de ledige forældre, der tager imod tilbuddet, får bedre muligheder for at klare sig i det danske samfund. Til glæde for hele samfundet. Nægter forældrene at deltage i aktiveringstilbuddet, bliver de trukket i dagpenge, introduktionsydelse, kontant- eller starthjælp.

Status: Det har fra 1. juli 2003 været muligt at give forældre på dagpenge, kontant- og starthjælp disse tilbud. 1. januar 2004 blev det muligt også at give tilbuddene til forældre på introduktionsydelse.

Ansvarlig: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt Beskæftigelsesministeriet.

Noget for noget

Tryk: Schultz Grafisk
ISBN 87-90962-72-9

Web: www.bm.dk
ISBN 87-90962-73-7

Udgivet i februar 2004 af
Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K
Tel: 3392 5900
Fax: 3312 1378

